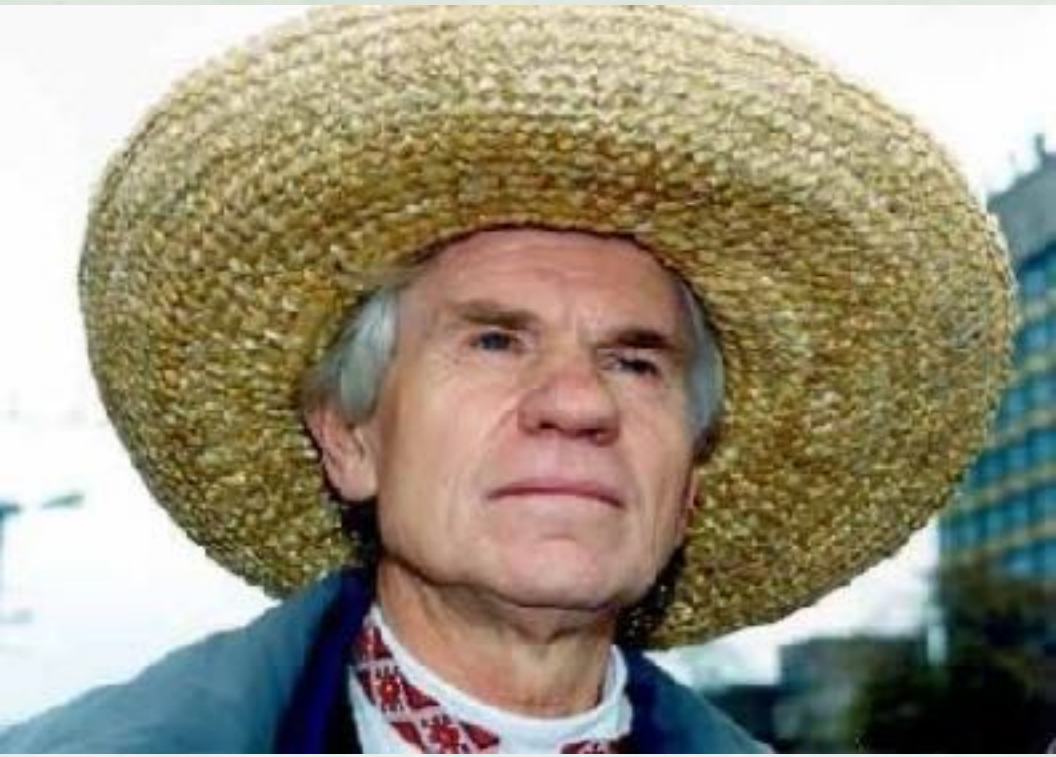

Козацькі жарти

Павло Ребро

КОЗАЦЬКИЙ ХЛІБ-СІЛЬ

Високий гість прибув на Січ.
Його зустріли хлібом-сіллю.
Чому ж надувся він, мов сич?
Не радий скорому застіллю?

Він на старшину кліп та кліп
(Мовляв, це що за карамболі?):
– Чому я бачу тільки хліб?
Чому немає й дрібки солі?

Погладив вуса кошовий
І каже, підморгнувши варті:
– Ми піднесли вам хліб святий,
А сіль – у кожному нашім жарті!

НАЩО ВУСА КОЗАКОВІ

До козака присікалась бабуса:
– Чи бачили? Під носом – дві коси!
Нащо тобі такі здорові вуса?
Ні користі від них, ані краси!

– Вони мене, – він каже, – виручають
(Це може вам засвідчити мій кінь):
Зимою – наче ковдра, зігрівають,
А влітку – холодять, даючи тінь!

СТРАХ

Козак Сірка питає:
– Ви все життя – в боях.
Скажіть, якщо не тайна,
Чи вам відомий страх?

– Страшусь, але не бою,
Не куль, не шабель я.
Страшусь, аби ганьбою
Не вкрить своє ім'я.

КАЗНА-ЩО

Пиляє Гриць Микиту-друга:
– Ти ж не якесь, пробач, ніщо!
Ти – знаменитий козарлюга,
А кінь у тебе – казна-що!

– То не біда, – сказав Микита. –
Чи ліпше, братику, якщо
Коняка вельми знаменита,
А вершник в неї – казна-що?

«ЯК ТОБІ НЕ СТИДНО!»

Йде із дівкою до гаю
Хлопець буйночубий.
– А яка, – вона питає, –
В тебе думка, любий?

– Як і в тебе, в мене, мила,
Думка, очевидно.
Дівка враз почервоніла:
– Як тобі не стидно!

НАУКА КОХАННЯ

Здибав дівчину козак,
Нумо залицятись:
– Хочеш? Я тебе за так
Вивчу цілуватись!

Спантеличена украй,
Дівка червоніє

І белькоче: – Вчи, та знай,
Що я це... вже вмію.

– Вибач, – хлопець вус скубе, –
За слова зухвалі:
Може, я навчу тебе,
Що робити далі?

ЛИНЬКА

Пан говорить козачкові:
– Чи мені здалося?
Нині в мене, як ніколи,
Випада волосся!

– Та то, – хлопчик запевняє, –
Не якась хвороба.
Навесні завжди линияє
Будь-яка худоба!

КОГО БОЯВСЯ СІРКО

Спитало товариство у Сірка,
Прославленого в битвах кошового:

– Це правда (в людях чутка є така),
Що не боїшся, батьку, ти нікого?

– Боюся, – кошовий їм відповів
І подививсь насмішкувато й строго.

– Кого? Ляхів? Османців? Москалів?
Сірко перехрестився й мовив: – Бога.

ВУСА

Гармаш, коли скінчився бій,
Звернувся до Микити:

– Тобі б я радив, друже мій,
Ще вуса відпустити.

А той: – Нащо вони мені?
Мені й без них не скучно.

– Бо я чував, що вусані
Стріляють дуже влучно!

СЛУЖБА КОБЗАРЯ

Священик курінному докоря:
– Нащо взяли з собою кобзаря?
Не б'є чужинців, не стає на чати,
Лише одне він знає – жартувати.

– В твоїх родителів синок дурний, –
На батюшку нагримав курінний. –
Якщо кобзар жартує пізно й рано,
У нас хутчіш загоюються рани!

СКАРБ

Козаки гуторять між собою
Після січі. Каже Полікарп:
– Прочухан був добрий! Але з бою
Виніс я неоціненний скарб.
– Панську зброю? Тютюну папушу?
Срібла глек? – цікавиться братва.
– Ні, я, хлопці, з бою виніс душу,
А скарбів цінніших не бува!

ПІЧ

Частенько дід заводить річ:
– Найкраща штука в світі – піч.
Тверда, круга, палка, мов біс.
Одна біда, що без коліс!

Набридло слухать це старій.
– Нащо, – пита, – колеса їй?
– Нащо? Я б зразу сів на піч
І покотив би аж на Січ!

НАУКА

В сім'ї хлоп'я, мов із води, росте
(А з ним ростуть і батькові тривоги).

Питає якомсь: – Чом, коли йдете,
Ви, тату, завше дивитесь під ноги?

– А то, щоб не потрапити в біду,
І ти на вус це намотай, Івасю.
Можливо, грошей я і не знайду,
Але ж зате і носа не розквасю!

ПОЯСНИВ...

Хлопці з вежі дивляться довкола,
Чи не йде якийсь непевний люд.
От один і каже: – Чуй, Миколо!
Ти не знаєш, що таке верблюд?

Той сміється: – Ти коняку бачив?
– Звісно, бачу коней я щодня.
– Так от знай, що той верблюд, козаче,
Й трішечки не схожий на коня!

НЕ ТАКІ ВУХА

Пан Лопух на глузи брав
Козака Микиту:
– Я б тобі пораду дав
Вуха вкоротити.

Зняв Микита капелюх:
– Це ж чому? – питає.

– Бо таких великих вух
В людей не буває.

Запорожець витер піт,
Потилицю чуха.
– А вам, – каже, – пане, слід
Доточити вуха.

Здивувався пан Лопух.
– Це ж чому? – питає.
– Бо таких маленьких вух
В ослів не буває!

БУЛАВА

Питає джура в козака
(Лежать у курені):

— А булава, скажіть, важка?
Підняв би я чи ні?
Аж здивувався дід: — Ов-ва!
Думки твої які!
Важка, синок, не булава —
Обов'язки важкі!

Не роззявляй на неї рот,
Адже до булави,
Як каже мудрий наш народ,
Ще треба голови!

Охочих булаву піднять
Уже було — як бліх,
А в результаті
всю цю рать
Народ підняв на сміх!
Приходить булава сама
Лише до тих, синок,
У кого совість не дріма
І варить казанок!

КРАЛЯ

Похвалився Гриць Тринога:
Як пугикали сичі,
Мов, приходила до нього
Краля Галя уночі.

Всі накинулись на Гриця:
— Січовий забув статут?
Та ще жодної спідниці
Не бувало зроду тут!

Ми тобі покажем кралю,
Щоб навік забув її.
Той кричить:
— Ведіть на палю.

Той: — Несіть сюди кії!
Той у груди, той по спині
Козака щосили б'ють
І сказать вони хлопчині
Навіть слова не дають.

А як вислухали Гриця,
Реготали в курені:
Він забув сказать — дівиця
Та приходила вві сні!

ВТІК ОД ВІДЬМИ

На Січ прибився чоловік
І розгубився, сіромаха.
Питають: — Ти від кого втік?
Від яничарів чи від ляха?

Прибулець витріщив баньки:
— Хоч ставте ви мене
до стінки,
Я втік од відьми, козаки!
Громада ахнула:
— Від жінки!

БОГ У ПАПАСІ

Гриць вернувся з Січі.

Зліз з кобили,

Жінку обійняв перед порогом:

— Як жили? З ким хліб
святий ділили?

Мила зашарілася: — Із Богом!

З хати хлопчик

вискочив тим часом

І підтвердив:

— Так, із Богом, тату.

Він мені не раз в своїй папасі

Дозволяв надворі погуляти.

Як пана звати?

За царицю рано-вранці

Пан в шинку горілку п'є,

Потім каже: — Голодранці,

Хто зна прізвище моє?

— Я, — з кутка козак
гукає. —

Звати... Тьху! Забувся знов.

Зачекай, я пригадаю...

Чи Коровін, чи Козлов!

Пан сердито

хмурить брови,

Цідить, стримуючи гнів:

— Не Козлов і не Коровін,

А Баранов. Зрозумів?

— Зрозумів, —

у ту ж хвилину

Чує він від козака. —

Це я знав, що пан —
скотина.
А забув лише, яка!

КОЗАЦЬКА МОЛИТВА

До церкви причвалав старий козак.
В поклоні ледь не до землі зігнувся:
— Зроби, о Боже милосердний, так,
Щоб я сьогодні ж в турка обернувся!
Почув слова ці випадково піп,
Що і походи знав в житті, і битви:
— Ти, батьку, збожеволів?
Чи осліп?
Що за безглузді просьби і молитви?
Хіба не турок напада на Січ?
Хіба не він чига на нас край шляху?
Козак зітхнув:
— Не в тому, отче, річ!
Я зроду не молився ще аллаху.
Конини навіть в рот я не беру,
А навпаки — люблю вмінати сало.
Я просто хочу, щоб, коли помру,
Хоч на одного турка менше стало!

ПАСТУХ

Просвіща хлопчину
Мудрий дід Явтух:
— Будь-який мужчина
Перш за все — пастух.
Хлопець смика вуса:
— Це не зовсім так.
Є ще швець, є слюсар,
Стельмах і бортняк.
Той он сіті в'яже,
Той струга човни...
— Все одно, — дід каже, —
Пастухи вони.

Бо якщо в мужчини
У порядку все,
Він жінок очима
Все життя пасе!

ЩО ТРЕБА ДЛЯ ЩАСТЯ

Казав це часто Козак Загреба:
— Хіба для щастя багацько треба?
Аби на волі, аби від серця
І пучка солі, і трішки перцю.
Та свіжа риба, та юшка вдала,
Та кусень хліба, та чвертка сала.
Та для утруски сивухи чарка,
Та для закуски — кума Одарка.